

Kállai Nóra:

Ma már megkérdőjelezhetetlen a sportjog létezése – Interjú Sárközy Tamással

Nem vitás, hogy ma már létezik sporttal foglalkozó jogág is, melynek egyik kiemelkedő hazai kutatója Sárközy Tamás egyetemi tanár, akinek nemrég jelent meg sportjogi monográfiájának harmadik, átdolgozott kiadása.

Vele beszélgettünk többek közt arról, hogy miként is értelmezhető a sportjog, kik is a sportjogászok, egy új sporttörvény megalkotásának kihívásairól és a nagy port kavart Hosszú Katinka-ügyről.

Honnan ered a sportjog iránti érdeklődése?

Nagyon szeretem a sportot, ennek következtében melléktermékként, néha, amikor épp nem társasági joggal, vagy a kormányzással foglalkozom, akkor szoktam sportjoggal is foglalkozni. Ez most már a harmadik könyvem ebben a témában, mivel a 2004-es sporttörvény után adott ki először a kiadó ezzel foglalkozó könyvet, majd a sok változás következtében kiadta 2009-ben is. Most jött az új Ptk., amire tekintettel megszületett a legújabb kiadás 2015-ben. Egyébként ez már egy olyan jó 15-20 éves melléktevékenységem.

Ahogy van energiajog, agrárjog, munkajog, szerzői jog, úgy van sportjog is. A sport egyre nagyobb üzleti jelentőséggel bír, emellett növekszik a társadalmi jelentősége a szabadidősport különböző ágazatainak is. Körülbelül olyan 20-30 évvel ezelőtt, főleg Németországban, de Angliában és máshol is megjelentek az első sportjogi kommentárok, sportjogi esetgyűjtemények, és Magyarországon is megalakult a Sportjogi Társaság.

Nagyon sok jogász foglalkozik ma már sportjoggal. Egyre több sportegyesület illetve sportvállalkozás jön létre, amelyek professzionalista jogászokat alkalmaznak. Az egyetemeken a sportjog ma már külön szemináriumi tárgy, például a Pázmányon, az

ELTE-n, valamint Pécsen is. Mindemellett a friss sportjogi monográfiámat a Testnevelési Egyetemen tankönyvként használják.

Jelenleg Magyarországon inkább arról beszélhetünk, hogy vannak jogászok, akik foglalkoznak sportjoggal is, vagy ez már egyfajta szakfoglalkozás?

Egyre jobban kialakulóban van már egy olyan csoportja a jogászságnak, amely kifejezetten sportjoggal foglalkozik. A nagy sportszövetségeknek mind van saját jogászuk, főleg azokban a sportágakban, ahol jelentős az üzleti tevékenység. Aztán ott van még a sportmédia is, hiszen ma már 6-7 sportcsatorna is van Magyarországon. Ezek a médiaszerződések is szakértelmet igényelnek, még pedig az általános médiajogtól egy kicsit eltérő sportjogi szakértelmet, tehát egyre több „sportjogász” kollégával találkozhatunk.

A sportjog esetében beszélhetünk már egy önállósult jogágról?

Hasonlatos az agrárjoghoz vagy az energijoghoz, a sportjog is több részből áll, ún. komplex másodlagos jogág. Vannak alapvető jogágak, mint a civiljog, a közjog, és vannak jogágazatilag vegyes jogágak, mint például a munkajog, melyeknek egy része közjog, másik része civiljog.

A sportjogban is hasonló a helyzet, van egyszer egy sport közjog, melynek kiindulópontja az alkotmányjog, hiszen az Alaptörvény szerint alkotmányos jog a sportolás. Beszélhetünk továbbá egy kifejtett sport közigazgatási, illetve pénzügyi jogról. A sport köztisztviselők, így a Magyar Olimpiai Bizottság jogállása is külön kérdéseket vet fel. A sportmagánjog alapvető része a sport státuszjog, tehát a sportolók jogállása, a sportegyesületek jogállása, a sportszövetségek jogállása. A sportvállalkozások a társasági jog részét képezik. Mindezek mellett megjelennek a sport kereskedelmi szerződések, a szponzoráció, a merchandising, a sport immateriális javainak hasznosítása. Emellett beszélhetünk sport eljárási jogról is, amelynek szerves része a sport választottbíráskodás. Továbbá egyre jobban kialakulóban van a sport nemzetközi magánjoga, például abban az esetben, ha egy magyar labdarúgót átigazolnak Angliába, kérdésként merül fel, hogy melyik ország jogát kell alkalmaznunk. A sportnak végül vannak kártérítési, illetve büntetőjogi vonatkozásai is, pl. a doppingtilalom vagy a sporthuliganizmus.

Tehát a sportjog vegyes másodlagos jogág, nem elméleti, inkább gyakorlati diszciplína. Persze egy angol jogásznak fel sem merülne, mi az hogy jogág, nálunk a német jog hatására mindent jogágakba próbálunk bekategorizálni. Eörsi professzor annak idején megalkotta az ún. jogágakon keresztülfekvő jogág kategóriáját, lényegében erről van szó a sportjog esetében.

A nemzetközi viszonylathoz képest Magyarországon mennyire kiterjedt a sportjog tudományos illetve gyakorlati művelése?

Ma már nálunk sem vitatja senki a sportjog létezését. Magyarország szép lassan utolérte a nemzetközi színvonalat. Miután pedig az Orbán-kormány 2010-ben nemzetstratégiai ágazattá nyilvánította a sportot, és jelentősen nöött a sport állami támogatása, ez megdobta a sportjog művelését is.

A Testnevelési Egyetemen sportjogi tanszék alapítása van folyamatban, az idei tavaszi jogász vándorgyűlésen külön sportjogi szekció lesz. A sportjog tehát mindenképp egy feljövőben lévő jogászi szakma hazánkban.

Rátérve az Ön könyvére, miért volt szükség a korábbi kiadás revideálására, átdolgozására?

Elsődleges oka, hogy a sporttörvényt 2010 óta nagyon sokszor módosították. Én ezt vitatom is a könyvben, hogy nem lett volna-e észszerűbb új sporttörvényt létrehozni. Egyébként most is vannak viták erről, és lehetséges, hogy ebben az évben még megindul egy modernebb sporttörvény megalkotása. Tehát rengeteg volt a változás, aminek következtében a korábbi könyvemben szereplő tételes jogi tartalom jelentős része elavult. A másik ok pedig, hogy alapvető új jogszabályok születtek a sportjog mögöttes területein, így az új Polgári Törvénykönyv, új Munka Törvénykönyve, új Civil törvény. Ennek alapján például a sportegyesületek és a sportszövetségek jogállása is megváltozott. A Ptk.-ban jelentős változások következtek be a szerződéses jogban, illetve a kártérítési jogban is. Olyan mértékben változott meg a jogi környezet tehát, hogy mindenképp indokolt volt az újabb könyv kiadását.

És a tartalom túl, stílusát és szerkezetét illetően vannak esetleg jelentős eltérések a korábbi kiadáshoz képest?

Jelentős eltérés, hogy be lett dolgozva a Polgári Törvénykönyv anyaga a könyvbe, mivel a munka tankönyvként is funkcionál a Testnevelési Egyetemen. A társasági jog, illetve az egyesületi jog a korábbi kiadásokban nem szerepelt, ebben viszont már igen. Frissült a jogszabály-gyűjtemény is. Egyébként azonban elépítésében, szerkezetében ez a könyv követte a korábbiakat. Először a sportolóra, sportegyesületre, sportvállalkozásra, sportszövetségre vonatkozó szabályozást tekinti át, aztán jön a sport közjoga illetve a sport kereskedelmi szerződései, majd a végén a sportesemények lebonyolítása, a sporthuliganizmus elleni küzdelem.

Amennyiben ezt a könyvet tankönyvként is használják, úgy ajánlaná a laikusok számára is, vagy ez inkább egy jogászok számára készült kézikönyv?

Alapvetően jogászi kezekbe való, de amennyire én tudom, a sportszövetségekben, sportegyesületekben lévő közgazdászok, illetve menedzserek is használják. Ilyen értelemben tehát nem csak jogászoknak szól. Felhasználják a szakjogász-képzésben, de a Testnevelési Egyetem hallgatói is ebből tanulnak.

Említette, hogy jobbnak tartotta volna, ha új sporttörvény születik...

Igen, mert egy törvény, amit éjjel-nappal módosítgatnak – 2010 óta körülbelül hússzor módosították – elveszti az áttekinthetőségét. Úgy is mondhatnánk, hogy jogszabálysörnyyé változott a 2004-es sporttörvény, ezért ma már mindenképp indokolt lenne egy új sporttörvény létrehozása.

Itt van ez a Hosszú Katinka ügy is. Hosszú Katinka közgazdaságilag nyilvánvalóan profi, és azt csinál, mint profi, amit akar. Egy baj azonban van, hogy jogilag, a jogászi megítélésben ő amatőr, és ebben a pillanatban már nem azt csinál, amit akar.

Úszásban Hosszú Katinka hozta be azt a modellt, ami a golfozóknál illetve teniszezőknél már korábban így volt, hogy gyakorlatilag nem edz, hanem versenyről versenyre jár, és pénzdíjakat szerez, tehát lényegében a verseny számára az edzés. Igen ám, de a magyar sportjog szerint amatőr, és egy forintot se kaphatna. Hosszú Katinka ténylegesen profiként él, versenyez, csak hogy a jogi helyzete változatlanul amatőr, ez pedig lényeges ellentmondás. Ebből adódik a probléma, tudniillik a jogi státus eltér a gazdasági realitástól. Ezért az új sporttörvényben ki kellene találni – a csapatsportágakban ez már megoldott – az egyéni sportolók számára is egy speciális profi státuszt, nyilván mást, mint a látvány-csapatsportokban, pl. a labdarúgásban.

Hogyan kötődne Hosszú Katinka a Magyar Olimpiai Bizottsághoz, valamint a Magyar Úszósövetséghez, ha jogilag is profinak tekinthetnénk?

Ebből a szempontból Hosszú Katinka ügye rendezett, mert akár amatőr, akár profi, az olimpiára csak a Magyar Olimpiai Bizottság tudja nevezni, amennyiben erre felterjeszti a Magyar Úszósövetség. Ha jogilag is profi lesz, akkor is lesz klubja, de ebben az esetben másfajta jogviszonyt kell kialakítani számára mind az egyesülettel, mind a szövetséggel. Tudomásul kell venni, hogy a sport fejlődése nagyon felgyorsult. Tulajdonképpen ma már élsportoló amatőrként nincsen. Gyakorlatilag mindenki full-time sportolóvá vált, aki élsportoló. És ezt a jog még nem követte, nálunk még mindig a szocialista államátörizmusnak a maradványaival találkozunk. De például a csapatsportokban a profi sportolói jogállás speciális munkaszerződés kialakítása útján már rendeződött, az egyéni sportágakban van csak ezzel kapcsolatban jelentősebb probléma, amellyel a magyar sportjognak meg kell birkóznia. De egy új sporttörvény létjöttére reálisan csak a Riói Olimpiát követően, 2017-ben kerülhet sor. Amennyire én tudom, ez a munka már elkezdődött.

Az új sporttörvény megalkotásánál lennének olyan nemzetközi szabályozási technikák, melyeket érdemes lenne átvennünk?

Biztos lennének, de az országok jelentős részében egyébként nincs külön sporttörvény. Például Angliában nagyon fejlett sportjog van törvény nélkül. Van sporttörvény Franciaországban, Spanyolországban, Olaszországban, de ezek inkább igazgatási jellegű sporttörvények. Olyan komplex sporttörvény, mint a magyar, nem is nagyon van máshol. Ennél fogva csak részlegesen tudunk átvenni külföldről más szabályozási módszereket.